

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2-25 K, za Ameriko 2-75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inzerati. Tristopna petit-vrstica 26 vin. za enkrat, 12 vin. za dvakrat; večkrat po dogovoru.

22. štev.

V Ljubljani, v ponedeljek, dne 15. aprila 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne posiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Franciskanske ulice štev. 8/I.

Starostno zavarovanje.

Med najvažnejšimi zadevami, ki jih bode rešiti prihodnjemu državnemu zboru, je nedvomno zavarovanje za starost in onemoglost. Že stari avstrijski parlament je imel opravka s tem vprašanjem, toda do rešitve ni prišlo. Körber je predložil, preden je odstopil, «program», po katerem naj bi se sestavilo zakonski načrt, a dvomljivo je, ali misli v uradni krogih sploh se kdo na ta program. Pred razpustom je sklenil zadnji kurialni parlament se zakon o zavarovanju privatnih uradnikov, a kakor kažejo znamenja, ostane tudi ta zakon le na papirju, ker se prizadetim uradnikom, trgovskim sotrudnikom i. t. d. ne ljubi, smatrati dotično postavo za epohalno reformo in za imenitno pridobitev.

Vprašanje starostnega zavarovanja v Avstriji visi torej še v zraku. Ali rešitve tega vprašanja se ne bode moglo odkladati, ker je potreba ne le dejansko prevelika, temveč se je ljudstvo tudi premočno zaveda. To je nedvomno dokazalo leto 1900, ko je socialno-demokratska stranka razvila agitacijo za zavarovanje.

Pač je res, da se s propagando lahko marsikaj doseže: ali res je tudi, da nobena agitacija ne bi bila mogla takega uspeha, ako ne bi bila potreba pripravila tal med ljudstvom. Socialno-demokratska stranka je priredila takrat sto in sto shodov, na katerih se je ljudstvo vedno trlo. In v parlament se je pripeljalo peticije za starostno zavarovanje na preobloženih velikih vozovih. Vložile pa niso peticij samo raznovrstne politične in strokovne delavske organizacije, temveč jih je prišlo ogromno število iz občinskih zastopov. Starostno zavarovanje torej ni samo želja delavcev, temveč po njej streme tudi občine.

To je umevno.

Prizadet je seveda v prvi vrsti delavec! Saj je starost njegova največja skrb. Dokler je mlad in krepak, se mu sicer ne godi predobro. Pesem o zlati mladosti nima že davno več veljave za delavca, ki mora včasih v otroških letih že skrbeti za vsakdanji kruh. Ali zdravi udje mu dajo vsaj nekaj garancije, da se prehrani kakor že bode in da prisluži družini vsaj najpotrebnejše. Nered sedanjega družabnega reda ga seveda pogostoma prevari. Brezposelnost visi nad njim kakor Damoklejev meč. A tudi v brezdelju še ne obupa; ako je organiziran, ga drži vsaj organizacija nekaj časa nad vodo. In upanje, da se mu odpro zopet vrata kake tovarne, ga nekoliko tolaži.

Vsaka tolažba pa izgine, ako so mu posiveli lasje in mu oslabe mišice, ali otrpnejo kosti, pa ga odslovi zadnji gospodar. Izmozganega delavca ne mara nihče, saj je mladih čilih dovolj; od njih ima kapitalist koristi, kakršnih ne more nikoli pričakovati od starih. In če doleti veterana dela taka usoda, tedaj je konec najskromnejše sreče. Kaj naj začne brez zaslužka? Beračiti ne sme, krasti ne sme, samomor je greh.

Samo občina je dolžna, podpirati svoje siromake. A koliko je občin, ki so dovolj bogate? Znano je, kako se godi revežem, ki morajo iskati

zatočišča pri domovinski občini, v kateri je pogostoma tujec. Sama je siromašna; vsaka krona iz njene blagajne je včasih težka žrtev. Tedaj se pošilja reveža od kmeta do kmeta; danes spi tu na goli slami, jutri tam v veži, enkrat dobi v eni hiši nekaj močnika, drugič v drugi malo žgancev. Trajno je njegovo ponižanje in grozno je to čuvstvo človeku, ki je pridno delal vse svoje življenje in ni nikoli zapustil steze poštenja.

Dokazovati ni treba, da je tak položaj sramoten za družbo, ki hoče biti kulturna. Zato je izza demokratiziranja državnega zbora nemogoče, da bi se ohranile te razmere. Na potu socialnih reform je starostno zavarovanje prva etapa.

Socialna demokracija pa zahteva, da se ne zavaruje samo industrialnega delavstva, temveč poleg vseh ročnih delavcev tudi male kmete, male obrtnike in privatne uslužbence; kajti gmotni položaj je za vse te sloje enak in vsem enako temna je bodočnost. Plačilne razmere privatnega uslužbenca, naj se ga naziva uradnika ali kakor si bo, se bitno ne razlikujejo v ničemer od delavčevih; malemu kmetu in malemu obrtniku, ki pridelava odnosno zasluži komaj toliko, da se prerine od leta do leta, ne pa da bi si mogel prihraniti kaj, je starost včasih še groznejša, nego visoko kvalificiranemu delavstvu.

Starostno zavarovanje pa mora biti tem delavnim slojem olajšanje, ne pa obremenitev. Računov zavarovanja ne sme plačati delavstvo, temveč tisti, ki imajo koristi od delavcev. Važno je, da izdelajo in sprejmejo zakon o zavarovanju političarji, ki imajo dovolj poguma, da posežejo v kapitalizem in mu nalože, da odda od svojih ogromnih profitov vsaj nekaj malega za oblaženje najhujše reve.

Ali se more pričakovati tak nastop od kapitalističnih strank, od poslancev, ki hočejo delovati «za vse stanovce», to se pravi: najprej za tiste, s katerimi so v najtesnejši zvezi, od kapitalističnih in veleposestniških poslancev? Od poslancev, ki so prisiljeni, da varujejo koristi bogatašev? — Ker je starostno zavarovanje nujno, je potrebna močna socialna demokracija v parlamentu.

Bajka o breznarodnosti.

Kdo ne pozna istorije o babi, ki je trdila, da se travo striže? Kakor ta potomka Eve in Ksantipe, ki je se iz vode migala s prsti, kakor da striže, so naši ljubi narodnjaški nasprotniki. Ker imajo v svojih glavicah prostora samo za eno misel, jim je narodno vprašanje edino vprašanje na tem svetu. Kdor pa se drzne, misliti tudi še na kaj drugega, ta se jim zdi abnormalen. Ker pravijo socialni demokratje, da je vendar treba oskrbeti še za kaj drugega, ker se od same «Lepe naše domovine» ravno tako ne more živeti; kakor ne od same besede božje, ker priznavajo socialni demokratje gospodarskim vprašanjem javno tisto važnost, ki jim gre, zato so v ustih hipernacionalistov narodni izdajalci, sovražniki narodnosti, sramotitelji narodnosti in kar se sploh more reči podobnega.

Ako bi se šlo samo za take glavice, bi se resnično ne zmenili zato, če se ogorčujejo nad nami, ko bije ura polnoč in se že težko šteje litrčke. Ali zgodi se, da verjamemo včasih tudi čisto resni in trezni ljudje take zabavljice in le zaradi njih

bodi povedano, da se nima bati narodnost od socialnih demokratov ne le nobene nevarnosti, ampak da je celo najbolje zavarovana v socialni demokraciji, bolje vsekakor nego pri vsaki stranki kričačev.

Jasno označuje narodnostno stališče socialne demokracije resolucija, ki je bila sprejeta l. 1899 na zboru avstrijske socialne demokracije v Brnu. Ta resolucija obsega precizen program, ki bi bil lahko podlaga vsaki stranki, kateri se gre za rešitev, pa ne za zavlačenje narodnega vprašanja. Pravičnejše nego brnska resolucija ne more noben program precizirati narodnega vprašanja in njegovih smotrov.

Vsebina brnske resolucije je sledeča:

1. Avstrija naj se preuredi v demokratično zvezno državo;
2. namesto sedanjih zgodovinskih kronovin naj se osnujejo samoupravne dežele, ki obsegajo vsak narod zase. Zakone daje in deželo upravlja narodna kamora, ki se voli po splošnem, enakem in neposrednem volilnem redu;
3. vsi samoupravni okraji enega in istega naroda tvorijo skupaj narodno enojno zvezo, ki urejuje svoje narodne stvari popolnoma samostojno;
4. pravico narodnostnih manjšin varuje poseben zakon, ki ga ima skleniti državna zbornica;
5. ne pripoznamo nobenih narodnih predpravic, zatorej tudi nočemo, da se pospešuje državni jezik; v kolikor je treba posredovalnega jezika, bo določila državna zbornica;

V uvodu povdarja resolucija, da je treba rešiti narodno in jezikovno vprašanje v smislu enakopravnosti in zahtev razuma. Rešitev tega vprašanja je kulturna zahteva, ki je v interesu proletarijata in njegovega razvoja neizogibna.

Nadaljevanje narodnega boja je eno tistih sredstev, s katerim zatemnjujejo vladajoči sloji dejanski položaj v človeški družbi, s čemur si tem ložje ohranijo predpravice in nadvlado nad ljudstvom.

Rešitev narodnega vprašanja je pa le mogoča v resnično demokratični družbi, ki je osnovana na podlagi splošne, enake, direktne volilne pravice, v državi, v kateri so odpravljene predpravice in privilegiji.

Le na podlagi enakega prava in če se odpravi vsako zatiranje, je mogoče vzgajati in razvijati narodnostne lastnosti. Zategadelj je treba odpraviti vsak birokratični centralizem ravno tako, kakor fevdalne privilegije dežel.

Socialna demokracija se torej izreka z vso odločnostjo za narodno avtonomijo in zavrača ravno tako odločno deželno avtonomijo, naj se skriva pod naslovom kakšnega «državnega prava» ali pa katerikoli «historične» fraze.

Socialna demokracija noče prenašati preteklost v bodočnost, ampak hoče, da si uredi narodi svoje razmere v sedanjosti kakor jim je treba sedaj in za bodoče.

Z Moravskega.

Dopis «Rdečega Prapora».

V Novem Jičinu je bil pretečeno nedeljo jako zanimiv shod, na katerem je nastopil znani profesor Masaryk ter se je zmenil tudi o socializmu. Slovenci, ki živimo v čeških krajih, smo mislili, ko smo slišali glasove o snovanju novih strank v domovini, da se pripravljajo tudi pri nas

Sodrugji in somišljeniki, spominjajte se volilnega sklada!

nekaj resnično novega; menili smo, da je propagatorjem načrt političnih organizmov pred očmi nekaj podobnega, kakor je bilo in je Masaryku in njegovim pristašem. Danes že vidimo, da smo se zmotili. Ali kljub temu, bolje rekoč, prav zato mora tudi naše rojake zanimati razvoj moderne politike v čeških krajih, katere najimenitnejši predstavnik je poleg češko-slovenske socialne demokracije ravno profesor Masaryk.

Novojičinskega shoda so se udeležili socialni demokratje in sodrugä Heiner in Rušek sta vprašala Masaryka naravnost, kakšno je njegovo razmerje napram socializmu. Masaryk je takoj s prirojeno mu uljudnostjo in odkritosrčnostjo odgovoril. Iz njegovega govora posnamemo samo najmarkantnejše točke, ki so pa resnično značilne. Govoril je o časopisu „Moravsky kraj“, ki se mu zdi preveč anarhističen. Masaryk priznava boj za močno osebnost, ali nasproti je anarhizmu. „Izrekam se — je dejal — načeloma proti anarhizmu za socializem. Kar je na Ruskem in na Francoskem, ni pri nas. Dejanje Tatjana Leontjevne obsojam; kdor hoče tako samolastno reformirati svet, ima dolžnost, da se vsaj tako usodepolno ne moti v svoji žrtvi.“ Velezanimiv je bil sledeči odstavek Masarykovega govora: „Moravsky kraj“ dela razliko med socializmom in soc.-dem. stranko. Ta razlika je, ne soglašam pa v obsojanju socialno-demokratske stranke. Smatram socialno-demokratsko stranko za jako dobro in želel bi si, da bi imeli mi svojo stranko že tako v redu in tako organizirano. Vem, da se dajo delavci lažje organizirati, nego mi nedelavci, in biti moramo potrpežljivi. To potrpežljivost imam in zato poskušam to organizacijo, ker ne gre, da bi se prepustilo vse nedelavce klerikalizmu. Neizrečeni ali faktični klerikalizem je v staročeški, v mladočeški stranki, v takozvanih mladih, v agrarnih strankah i. t. d. — Razumem, da stoji socialno-demokratska stranka poleg nas, v slučajih tudi proti nam. Ali gotovo bode socialno-demokratska stranka, kolikor ji je v obstoječih razmerah mogoče, podpirala ta razvoj.“

Profesor Masaryk je gotovo izmed meščanskih čeških politikov najjasnejša glava; njegovo delo je konsekvntno in njegov razvoj naraven, to se pravi logičen. Znan je vsaj deloma tudi našim ljudem v domovini, vsaj tistim, ki zasledujejo politiko brez predsodkov. Zato imajo njegove besede gotovo pomen tudi za nas.

Politični odsevi.

Enoletni jubilej koalicijske vlade na Ogrskem. Leto dni je vladno krmilo na Ogrskem v rokah t. zv. koalicijske, ki se je bila ustanovila kot »narodna opozicija« proti absolutnemu režimu Fájervárija. Fájervárijev in Kristóffyjev namen je bil izpodnesti tej narodni opoziciji z uvedbo splošne in enake volilne pravice tla. »Narodna opozicija«, ki se je vedno sklicevala na »voljo naroda« ni drugzaga, kot na podlagi krivičnega volilnega reda parlamentarno organizovana buržoazijska klika, ki je mahala videzno po »dunajski kamarili«, tepla pa je in tepe socialne in narodne helote na Ogrskem. Da ni imela ta klika niti najmanjše zaslombe v ogrskem ljudstvu, se je videlo iz grobne tihoče, ki je sledila razgonu ogrskega parlamenta pod Fájervárijem. — »Nar. opozicija« je dobro čutila, da jo Fájervári, če uvede splošno in enako volilno pravico, politično oglasi. Udala se je in vladar ji je poveril vladno. V Weckerlovo ministrstvo so vstopili trije Košutovci, stoječi na stališču neodvisnosti, dočim ostali člani kabineta pripadajo strankam, temečim na stališču iz l. 1869, torej na stališču obstoječega avstro-ogrskega razmerja. — Pri sledečih volitvah je Košutova stranka zmagala z veliko večino, in tako se je razvilo zelo nenaravno razmerje, da je večina parlamentarne vlade vzeta iz parlamentarne manjšine. Koalicijska se je parkrat krhala, zlasti težke rane ji je zadala afera bivšega pravosodnega ministra Polonyja, ki je zgotovila vodilnim možem, jako klavrno uradstveno spričevalo. Toda strah pred pol. koncem — to je družilo moč te čedne družbe. — Naloga, ki jo je prevzelo to prehodno ministerstvo, da ugodno završi pogodbo z Avstrijo in da izvede volilno reformo, doslej se ni izpolnila. Zlasti za volilno reformo kaže nje ravnaje zelo malo navdušenja, saj predobro ve, da pomenja vsaka, še tako neznatna volilna reforma zanjo znatno izgubo. Socialno-demokratska stranka je na svojem velikonočnem kongresu sklenila zastaviti vso svojo moč in delo v službo splošne in enake volilne pravice; podobno stališče zastopajo tudi narodnostne stranke. Gotovo je, da se politični razvoj Ogrske ne ustavi ob tako trohneli oviri kot je sedanja vlada.

Posledice Montagninijevih listin. Sodrugi Jaurés piše o tem predmetu v »Humanité«: Objava Montagninijevih listin je težak udarec za cerkev. Vprašanje o ločitvi je bilo skoraj skončano in klerikalcem ne bi bilo lahko, razgrniti ga znova ob volitvah v generalne in občinske svete. Sedaj se kaže ofenziva celo v vaseh, koder je katoliški fanatizem po zaslugi nazadnjaških političarjev in duhovščine najbolj razgrajal. Ali pomenja to, da vsebujejo Montagninijeve listine kaj novega. Saj je

bilo znano, da se veže cerkev v naši državi z vsemi reakcionarnimi silami, z vsemi sovražniki republike in demokracije. Znano je bilo, da ne računa več na ovladovanje ljudstva na podlagi gibne sile verstva in da si ga hoče podjarmiti potom avtoritet-skih vlad. Vse to je bilo znano, toda le v glavnih potezah. Montagninijeve listine kažejo cerkev sredi političnega dela, sredi določenega in otožnega drobnega dela, in to napravlja globok otisk. Nazadnjaki komaj da poskušajo oslabiti moč udarca, tako zelo jih je potrl. «Libre Parole» toži o Schloffheit, kakor je svoj čas tožila o obotavljanju klerikalcev v povečevanju Henryjevih falzifikacij. Reakcija ne ve, ali naj bi monsignora zatajila, ali slavila. In če «Libre Parole» meni, da Montagninijeve listine ne bodo udušile politikujoče cerkve, temveč da ji bodo dale le novih sredstev za krepak boj, se vprašujemo, zakaj ni sama podala vzglada za smeli manevar. Klerikalci se pečajo s posameznimi podrobnostmi. Naravno je, da cerkev zasleduje politično gibanje na Francoskem, saj politika obvladuje vse. Toda za francosko dušo neprijetno je nasprotje med mistično višino, v kateri nastopa Pij X., in volilnimi manevri ministra in delegata njegovega. Neka veličina je ležala v izjavi papeževi, da stoji nad strankami, da ne pričakuje cerkvene zmage od te ali one človeške kombinacije, temveč od skušnje, ki bo obudila dejansko vero, tudi v srcu onih, ki so iz slabosti ali nevednosti prestopili k sovražniku. Potem pa naj bi kot sredstvo te čisto božje osvoboditve ne bili izbrali one «Action Liberale», ki je zveza vseh ljudi in vseh sil, ki se bore proti republiki in proti demokraciji. To čuti ljudstvo v Montagninijevih listinah prav dobro.

Stranke v ruski dumi. Strankarska sestava ruske dume je sedaj natanko dognana. Od 501 poslanca pripada jih 64 socialnim demokratom, 34 socialnim revolucionarjem, 14 socialistični ljudski stranki, 100 trudovikom, kmečki zvezi in Rusinom, 30 Mohamedanom, 46 Poljakom, 91 kadetom, 1 je reformni demokrat, 17 kozakov, 50 jih ne pripada nobeni stranki, 31 je zmernih in oktobristov in 22 monarhistov. Stranka mirnega obnovenja, ki se je rodila v tako visokoletečih nadah, se je brez nesreče razšla.

Zahtevajte
po vseh gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

„Rdeči Prapor“

Ljubljanski sodrugi, pozor!

Imenik volilcev za Ljubljano je od 10. do vštete 25. aprila — kakor že javljamo na drugem mestu — izložen na magistratu v občinski dvorani na splošen vpogled. Sodrugi volilci lahko vpogledajo v imenik v upravništvu „Rdečega Prapora“, Franciškanske ulice št. 8, prvo nadstropje, prva vrata na desno. Ni treba hoditi na magistrat. Upravništvo je odprto od 9. ure zjutraj naprej, tudi ob nedeljah, nepretrgoma do pozne noči. Volilni imenik je zelo pomanjkljiv, mnogi so napačno vpisani, veliko volilcev je izpuščenih, mnogi pa so vpisani po dvakrat. Pride naj torej v upravništvo vsak sodrug, ki je do 26. februarja 1907 dopolnil 24. leto starosti, je avstrijski državljan in biva od 26. februarja lanskega leta (1906) nepretrgoma (torej eno leto) v Ljubljani. V upravništvu se je zasnoval reklamacijski urad, ki daje vsa pojasnila in brezplačno napravlja reklamacije, ki jih tudi sam oddaja na magistrat. Sodrugi zaupniki! Opozorite vse znane Vam volilce (sodruge, znance, tovariše, sodelavce i. t. d.) na to in jih po možnosti pripeljite seboj. Vsak naj pride sam. Kdor ni vpisan, oziroma ni pravilno vpisan ali pa je pod napačnim imenom vbeležen, pa do 25. aprila ne reklamira, ne bo smel voliti, četudi bi bil v to zakonito upravičen. Sodrugi ljubljanski! Čas je dragocen in kratek — samo še 13 dni! — Storite torej svojo dolžnost pa se zglasite v upravništvu vsi do zadnjega!

Volilno-okrajni odbor.

Domače stvari.

Veliki Slovan Ivan Hribar bo prišel v hudo zameru med Čehi, s katerimi se pomeni lahko že sedaj v njihovem jeziku, in med Poljaki, katere sedaj samo razume. V svojem programnem govoru je namreč ostavil ljubljanski grad v isto vrsto kakor kraljeva gradova Hradčany v Pragi in Wawel v Krakovu. Vsakemu zavednemu Čehu in Poljaku zapolje srce in zaiskri oko, ko zagleda znano ljubo silhueto nad Vltavo in Vislo. Koliko slavne zgodovine krije to zaerno zidovje v sebi! In ljubljanski grad! Pred kratkim se kaznilnica ni v zgodovini našega naroda brez vsega pomena! V bodoče pa razgledna oštarija. Ne, takega krutega žaljenja Poljaki in Čehi niso zaslužili od svojega slovenskega brata!

Sta že dva! . . . Ko je omenjal nekaj o programu, so mu klicali vsi: Ni treba, vi ste naš program! S tem je bil . . . dr. Otakar Ry-

bař oficijelno proglašen kandidatom za tržaško okoličico . . . »Koliko programov imamo torej mi Slovenci? Ne prešteje jih človek, gneča in gnoj se dela iz njih. Doslej je bil program politične stranke ponavadi izraz narodove volje in njegovih potreb, v zadnjih časih pa se je to vse korenito spremenilo. Nekaj programov, ki so nekdanj resnično živeli v ljudstvu, je otrpnelo in okamenelo; nekdanj živeči v ljudski volji, spe zdaj nemo spanje na papirju: tako se je zgodilo s programom stare »narodne«, pred smrtjo dvakrat prekrščene stranke. Drugi programi spet so se rodili na papirju in so ostali na njem; ljudstvo jih ne pozna, ni vedelo, da so se rodili in ne bo vedelo, kadar izginejo; tako tiho življenje živi program »gospodarske« stranke. Ampak morda se dogajajo take stvari tudi v drugih narodih in doslej Slovenci še nismo zaslužili lovora posebne originalnosti. Toda mi smo duhoviti in prebrisan narod, da nam ga ni enakega. Poslednje dni smo iznašli programe take sorte, da se lahko bahamo z njimi pred vsem svetom. Kaj nam ljudska volja, kaj nam vbeseden izraz gospodarskih skrbi in političnih teženj! «Vi ste naš program!» V ljubljanski »Narodni tiskarni« so tiskali zadnjič vizitke: «Ivan Hribar, župan in program . . . To se je Tržačanom zamalo zdelo in takoj so tiskali v tiskarni »Edinosti« vizitke: dr. Otakar Rybař, advokat in program . . . Kaj pa zdaj poreko Štajerci, kaj Korošci? . . . In kakšna zmesnjava na Dunaju, če pride tja cela vrsta različnih programov! Saj je popolnoma nemogoče, da bi sedeli v istem klubu različni programi; če so programi pošteni in če se ne bodo za časa revidirali, vsaj pri brivcu, če ne drugod, bo treba na Dunaju toliko slovenskih klubov, kolikor programov. Posledica bo ta, da slovenski narod se nikoli ni bil na Dunaju tako razkasan in razcepljen, kakor bo v bodočem parlamentu . . . To bi bila vsekakor velika nesreča za narod, in zategadelj bodo skrbeli socialni demokratje, da pride v parlament kolikor mogoče malo slovenskih brezprogramnih programov.

Suštersiřev shod v „Unionu“. Včeraj se je vršil v hotelu »Union« shod, na katerem je nastopil dr. Süstersiř vehementno proti Hribarjevi kandidaturi za državni zbor. Očital mu je kot politiku brezprogramnost, smešil njegovo oblastno besedo »program sem jaz« dokazoval bahavost Hribarjevega kandidatnega govora in razgolil socialno politiko njegovo. Odrekal mu je v nasprotstvu z dr. Tavčarjem vsako politično značajnost: terorist na magistratu, klečepalac pred vlado, v Trnovem pa klerikalec, ki hodi za procesijami. Očital mu je marsikaj tudi kot človeku, zlasti kot izkorisčevalcu svojih uradnikov in delavcev. Pozival je volilce, zlasti magistratne in deželne uradnike in uslužbence, naj se ne boje pritiska, ki bi ga hotela izvrševati na nje klika ob volitvi. Priporočal je končno seveda klerikalnega kandidata Kregarja, ki menda ni imel toliko poguma, da bi bil tudi sam pobijal Hribarjevo kandidaturo. Poslušalstvo, kakih 300—400 mož, ki so bili valjeni na shod kot zaupniki, je sledilo z velikim užitkom Süstersiřevemu govoru in pokazalo zlasti prav veliko razumevanja za besedo »On«, ki jo je Süstersiř večkrat izpregovoril z značilnim povdarkom. Že začetek »On kandidira« je napravil med poslušalci primerno razpoloženje. Shod seveda Hribarju ne bo koristil, ali Kregarju tudi ne.

Socialni svet pri kranjskem deželnem dvoru je imel doslej vsega skupaj dve seji, na katerih je rešil načrt zakona o deželni zavarovalnici za starost. To je vse njegovo delo tekom poldruzege leta. Njegovi člani so že popolnoma pozabili, da obstoji ta svet, ki ne svetuje nikomur nič. Če ni dela zanj, bi bilo res bolje, da se ga skratka razpusti. Čemu bi bil tak lucus a non lucendo?

Milo dražje. Izdelovalci mila in dišav naznanjajo, da poskoči cena mila za štiri vinarje na kilogram, ker se surovine trajno podražujejo. Čuditi se končno ni, da nočejo gospoda zaostati, ko gonijo vsi cene navzgor. Ali da bi bile surovine pravi vzrok tega podražanja, ni dokazano in tudi ni posebno verjetno.

Proti jetiki prepustčajo država, dežela in občina ves boj privatni dobroti. Oficijelno se ne stori proti jetiki nič drugzaga, kakor da se razobeša po gostilnah, kavarnah, železniških vozovih i. t. d. tablica, ki prepoveduje pljuvanje, česar večinoma nihče ne vpošteva, ker tablice navadno povedo, kam se ne sme pljuvati, kam bi se smelo, namreč kje so pljuvalniki, pa ne. Avstrijsko pomožno društvo za jetične pa naznanja, da so vsa brezplačna mesta za bivanje na deželi ter za bolniško in domačo nego že oddana. Komaj april je in že je vse zasedeno. Koliko jetičnih, ki so upali pomoči, bode razočaranih? In kdaj izpoznajo poklicani faktorji, da je boj proti jetiki in proti ljudskim boleznim sploh njih naloga?

Nerodno obrekovanje. Iz Trsta se nam piše: Sedanji volilni boj je zmešal popolnoma možgane politično zrelih urednikom tržaške »Edinosti«. Niti toliko zmožnosti nimajo več, da bi znali ostati dosledni v svojem obrekovanju. Dne 9. t. m. je n. pr. pisala tetka, da kandidirajo goriski socialisti v mestu sodruga Scabarja iz Trsta; dne 10. t. m. pa priobčuje dopis iz Gorice, v katerem pravi, da agitirajo tamošnji socialisti za italijanskega kandidata. Sicer je popolnoma umevno, ako se duševno majhnim ljudem zmeša pamet, ka-

dar bi bila njih dolžnost, slediti trezno in mirno političnemu gibanju, kakršno je sedanje. Tega pa niso zmožni in skušajo nadomestiti resno polemiko z blatenjem, kakršnega nismo bili vajeni v zadnjem času od nobene obstoječe stranke. Mi n. pr. bi opozarjali gospode okoli «Edinosti», naj nikar ne mislijo preveč, da jim bodo taka sredstva koristila; smemo celo že danes izjaviti, da jim bodo mnogo škodovala. Narodnjaki so res tako smešni pa mislijo, da so tako močni in nevarni, da bi se morali združevati mi z drugimi proti njim in niti ne slutijo, da nas njih moč in nevarnost ravno tako malo straši kakor jesenska megla. Sicer smo pa v tej zadevi že na jasnem. Kam gre naša pot, in kakšno je naše postopanje v teh volitvah, se ima «Edinost» najmanj brigati, ker za njo ni pri nas gotovo ničesar. Svetovali bi «Edinosti» samo, naj nikar ne objavlja vsake besede, o kateri so njeni poročevalci slišali praviti, da je «nekdo» povedal «nekomu». Sicer se bodo prečesto blamirali.

«Reci mu, da ti ne poreče!» Tržaška «Edinost», ki je prav prišla uporabljati nizkotna sredstva v svrhu volilne agitacije, se zgraja sedaj nad socijalnimi demokrati, češ, da skušajo lažmi priti do veljave ter delajo reklamo za svojo stranko, kakor pravi, z neresničnimi sredstvi. Tako se je n. pr. spravila na nekega sodruha iz Kriza, ki je opravičeno očital slov. narodnjakom, da so se pokazali na zadnje nasprotnike volilne reforme in ravno tako se je spravila nad našega poročevalca na shodu na Verdeli, češ, da je udrihal po slov. narodnjakih ter izustil v podkrepljenje svojih izvajanj trditev, da so slovenski narodnjaki poslali 2 milijona kron v Rusijo za rusko-japonsko vojno, kar pa, pravi «Edinost», ni resnica. Če misli «Edinost», da ima opraviti s tepci, ji to veselje tudi prepuščamo; toda govornik na Verdeli je povedal s a m o t o, kar je čital v «Edinosti», namreč, da je Jadranska banka, ki je v rokah slov. narodnjakov, podpisala 2 milijona kron za zadnje rusko posojilo, kar je ravnotoliko, kakor bi se dalo ruskemu tiranu se en bič v roke za bičanje in odiranje tistega resničnega ruskega naroda, za katerega niso imeli tržaški slogarji niti pomilovanja, pač pa so ga zasramovali. To je povedal govornik na Verdeli, in to je čital v «Edinosti», ki se je obenem bahala, da je neka druga tržaška banka podpisala samo 800.000 K. Če pa pravi sedaj «Edinost», da to ni res, potem bomo vsaj vedeli, kako nam je se na drug način postopati proti tržaškim narodnjakom, ki se v svoji politični najvnosti bahajo, če jim neumen sovražnik pripisuje politično moč, a se takoj skesajo nad svojim postopanjem napram očitnemu in najbližnjemu sovražniku, čim je ta prijel lopato. Tržaška tetka bi hotela, da bi mi mirno prenašali udarce, ki nam jih včasih daje po hrbtu, mesto, da bi se nadalje jezila svojo metlo ter pripovedovala pravljice o božičnih nočeh, za kar je mnogo bolj sposobna nego se bojevati z resnimi sredstvi z resnimi politiki v volilnem boju. Klin s klinom, gospa «Edinost!» Kakor se boste ravnali vi, tako tudi mi, pa ni treba se radi tega potem jokati in spravljati vse krivice na naš hrbet, kajti le ta je elastičen in bi se znale iste zavrtniti spet na vas. Da se razumemo!!

Znamenje časa. Krščansko-socialna stranka je sklicala v Novem gradu v Istri volilni shod. Toda težko zborovali, ko v celem mestecu niso našli prostora, kamor bi naslonili svoje glave, koder bi odložili svoje politične želje. Toda klerikalcev — medrih glav — ta stiska ni spravila v posebno zadrego. Odpri so cerkvena vrata in politični shod se je vršil, kjer se je ravno dobro razlegel «Ite missa est». — To dejstvo je značilno za mišljenje in razpoloženje, ki vlada v sedanjih cerkvenih krogih značilno za duh, ki veje v cerkvenih zidovih. Modri rabin ben Akiba je imel prav, trdeč, da ni nič novega pod solncem. Politična agitacija, razburjanje političnih nagonov je tudi doslej bohotno cvetelo po naših cerkvah, kjer naj bi vladal tihi «mir božji». Leca je v zadnjih časih eminentna politična tribuna klerikalne stranke, odkoder je donela — ne beseda božja, ampak plameneče pridige zoper politične krivoverce. In izpovednica, tista lesena temačna lopa v cerkvenem zatijaju, zavita v omotno mistiko cerkvenega mraka in zraka! Kakor nalašč vstvarjen prostorček za podrobno politično prepiranje, slovčice na neposrednem vplivanju osebe na osebo! Ravno v zadnjem času nam dohajajo iz najrazličnejših krajev poročila, da je začela duhovščina v izpovednicah križarsko vojsko proti naši stranki. Iz teh poročil se z lehkoto sklepa, da ta agitacija po izpovednicah ne izvira iz strankarskega navdušenja tega ali onega cerkvenega uradnika. Opaziti imamo z razsežnim in premišljenim sistemom politične agitacije; in ta sistem kaže, v kako slabi oskrbi se nahajajo ključni nebeskega paradiža. — Nam, kot politični stranki, ki se peča zgolj z zadevami tega sveta, je preklicano vseeno, kakšno je versko gospodarstvo duhovščine: če zapravljajo kredit svoje stare firme s tem, da prodajajo namesto kruha kamen, namesto ribe kačo, je to njih stvar, in opravijo naj jo sami s seboj! Smesno je le, če vsled propadanja vere ob takem gospodarstvu kažejo na nas, ki smo na celi stvari nedotični kot bethlehemiški novorojenčki. — Kot dnevnim kroni-

stom se nam zdi gorenja vest o volilnem shodu v cerkvi v toliko važna, ker z ostro nazornostjo kaže važen proces v katoliški cerkvi: kako politika — ne politika socialnih demokratov, fransonov i. t. d., temveč politika duhovščine, požira katoliško vero, kako jo izganja iz zadnjega kotička, kjer je imela doslej še nekaj zavetja. — Zid je zid, to je res! Toda volilni shod v katoliški cerkvi, to je cvet one nesrečne spojine med vero in politikom, ki je nevarna napredku in civilizaciji, ali tisočkrat bolj nevarna katoliški veri, ki bi morala na vse grlo klicati po ločitvi in ki bi se morala sama temeljito emancipirati od politike. Kako prav bi prišel danes cerkvenim vodnikom Kristov bič, da bi izgnal politično kramarstvo iz verskih svetišč! Kako aktualne, kot da bi bile danes izgovorjene, so besede njegove: Dajte Bogu, kar je božjega, in cesarju (t. j. državi, politiki), kar je cesarjevega! Besede vpljočega v puščavi!

Dopisi.

Iz Št. Jurja pri Izlakah. Čemšenški kaplan J. Oceppek se poslužuje v volilnem boju navadnih kaplanskih sredstev: prižnice in spovednice, obojih v obili meri. Ampak to se mu je zdelo še vse premalo in zanesel je politično agitacijo tudi v šolo. Namesto da bi, kakor je njegova naloga, razlagal otrokom Kristusov evangelij ljubezni, jim deli vabila na «ajmohtarski» shod! To je vsekakor še večja predrznost, nego pa agitacija na prižnici in v spovednici. Odraslim je svobodno, če se jim hoče v cerkev ali ne, otroci pa so prisiljeni, poslušati Oceppekovo «veronauko». Dosegel seveda gospod Oceppek ne bo veliko tudi s svojo najnovejšo agitacijo. Obžalovanja vreden bi bil, kdor bi volil to stranko, ki se sramuje svojega imena in ki si ne upa sklicavati javnih shodov, temveč se vsled svoje slabe vesti omejuje na «povabljenec». Dne 14. maja bodo naši volilci pokazali, da nimajo «ajmohtarji» pri nas ničesar iskati ter bodo zapisali na svoje glasovnice: Ivan Cankar, pisatelj na Dunaju! Okoličan.

Loka pri Zidanem mostu. Sklicujoč se na paragraf 19. tiskovnega zakona od 17. grudnia 1862, drž. zak. št. 6 ex 1863, zahtevam z ozirom na dopis, objavljen med «novicami» v št. 14 od 5. aprila 1907 Vašega lista, da sprejmete v zakonitem času na istem mestu in z istimi črkami sledeči stvarni popravek: 1. Ni res, da bi bil jaz grozno razburjen, ker se je vršil pri nas volilni shod; res pa je, da me isti shod ni čisto nič vznemiril. 2. Ni res, da bi jaz «Rdeči Prapor» najrajši pogreznil v dno pekla; res pa je, da se za «Rdeči Prapor» presneto malo zmenim. 3. Ni res, da bi se jaz jezil na socialdemokrate; res pa je, da nisem na nobenega socialdemokrata jezen. 4. Ni res, da so na dan 25. marca «devičarji Marijine družbe» preveč popivali v farovžu; res pa je, da ni nihče v farovžu popival. 5. Ni res, da sem dal fantom piti; res pa je, da nisem nobenemu nič piti dal. 6. Ni res, da bi bil jaz dal fantom piti, zato da bi socialdemokrate pobili; res pa je, da sploh pri meni niso bili in jim sploh nisem dal nobenega navodila. 7. Ni res, da je cviček tekel brez uspeha; res pa je, da cviček sploh ni tekel in nobena druga pijača. 8. Ni res, da bi bil jaz fantom piti dal zato, da bi socialdemokrate pobili; res pa je, da želim vsem socialdemokratom dolgo in srečno življenje. Loka pri Zidanem mostu, 8. aprila 1907. Miloš Sket, župnik. — Objavljamo ta «popravek», ker imamo dobro srcé. Po njegovih sestavi nas nihče ne bi mogel prisiliti, da ga tiskamo, tudi Lampe ne. Sicer ima besedo naš dopisnik.

Shod v Sv. Križu je bil tako velika in impozantna narodna manifestacija, da ga «Edinost» ne more več pozabiti. Še vedno ima kaj novega povedati o njem. Toda čim več mesa to manifestacija, tembolj je razvidno, da se je moralo goditi v križu jako slabo narodnjakom. Seveda, da se je dvorana izpolnila takoj, ko je sodrug Petejan izjansnil, da ker se mu ne da besede, pozivlja vse sodruga na shod, ki ga skliče na dvorišču, o tem «Edinost» molči. Radi tega pa skuša zavijati ter nalagati socialistom namene, ki jih sploh niso imeli. Znak je tudi ta, da niso naši sodrugi, ki so bili razven 10 narodnjakov vsi udeležniki shoda cel čas govora dr. Ribara, niti besede zinjili. Če so potem ploskali govorniku sodr. Petejanu, ki je zastopal njih mišljenje in če so vsikljali in ploskali v zmago našega kandidata Jernejčiča, to ni zločin in niti niso slabi nameni. Duška so dali svojemu strmljenju. Mi n. p. bi svetovali gospodom narodnjakom, da bi ne ravnali tako oblastno, češ, tu smo gospodarji mi in ne damo več nobenemu besede pa ne bodo naši sodrugi nikdar zapuščali vaših shodov in dvorane vam ne bodo ostale prazne. Če pa mislijo narodnjaki samo lagati, pa naj, toda le na lastno škodo jim bo, ker ljudstvo, ki prisostvuje takim priredbam in prizorom, se bo samo smejalo in vedno bolj zapuščalo njih vrste. Nam pa to seveda ne bo žal Mah! Piu se la missia, piu la spuzza.

Socialni pregled.

Bolniško in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko je imelo v četrtek, 11. aprila, v restavraciji «Nar. Doma» prav

dobro obiskan letošnji redni občni zbor. Zborovanje je otvoril društ. predsednik g. Ante Gutnik in iskreno pozdravil navzoče, proglašil sklepčnost ter predstavil oblast. zastopnika magistr. koncipista g. Rupnika. V nadaljnjem svojem govoru se je spominjal umrlih članov gg. Lenčka in Tevža in so se na njegov poziv zborovalci v znak sožalja vzdignili s sedežev. Izreklo se je zahvalo društvenim dobrotnikom, pred vsem kranjski hranilnici, kmetski posojilnici, dež. zboru in obč. svetu ljubljanskemu.

Nato je tajnik g. Tomažič prebral zapisnik zadnjega obč. zbora, ki se ga je brez ugovora odobrilo. Podal je na to tajniško poročilo, iz katerega posnemamo.

Društvo šteje danes 90 rednih in 2 častna člana. Od rednih jih prebiva 74 v Ljubljani, drugi pa izven Ljubljane. Odbor je imel 11 rednih in 3 izredne seje, pri katerih se je rešilo 162 vlog. Dobrotnikom predlagano zahvalo se je soglasno sprejelo.

To poročilo je bilo odobreno.

Blagajnik g. Boltavzar je poročal, da je imelo društvo 2665 K 49 v dohodkov in 2976 K stroškov, toraj 310 K 51 v primanjkljaja.

Društveno premoženje znaša 8693 K 95 v.

G. Kopitar je v imenu pregledovalcev računov izjavil, da so vse knjige in računi v potnem redu; podalo se je blagajniku na njegov predlog absolutorij.

Nato so se vršile volitve po listkih.

Izvoljeni so bili sledeči gospodje: predsednik g. Ante Gutnik, podpredsednik Avgustin Štamcar, tajnik Ivan Tomažič, blagajnik Rajko Boltavzar, odborniki: Alojzij Breskvar, Alojzij Januš ter Alojzij Tursič. Namestniki: Avgustin Slana, Dragotin Šebenik, Konrad Vasič. Razsodišče: predsed. Miha Verovšek, člani: Ed Stuhly, Josip Hauptmann, Franc Kristan, Fran Orehek. Pregledovalci računov: Ahačič, V. Kopitar, Fr. Sturm.

S tem je bil dnevni red izčrpan ter je g. predsednik zaključil zborovanje.

Najnovije vesti.

Dunaj, 14. aprila. Ob priliki mednarodnega kmečkega kongresa, ki bo zboroval od 22. do 24. maja na Dunaju, se vrši tudi vseevropski zadružni kongres.

Budimpešta, 14. aprila. V včerajšnji seji je držav. zbor sklenil črtati pesem, ki jo je čital rum. posl. Vajda, iz zapisnika. To priliko so izrabili madjarski šovinisti, da so na najnesramnejši način opsovali narodnostne poslance. — Glavna debata o novem ljudskosolskem načrtu je bila končana, ne da bi bil dobil besedo narodnostni posl. Urksić, ki se je oglasil. Ob koncu seje je ministr. predsednik odgovoril na interpelacijo Polita glede položaja v Macedoniji. Izjavil je, da je bolgarska vlada že podala zahtevilo, da bolgarske čete v Macedoniji ne bodo iz bolg. države dobivale nobene pomoči, podobnega zahtevila da je pričakovati tudi od srbske in grške vlade.

Hamburg, 14. aprila. Shod pristaniških delavcev, ki se ga je udeležilo 4000 ljudi, je vzel negativni odgovor delodajalcev z obžalovanjem na znanje. Ker so delodajalci obljubili skrajšati delavni čas, je shod pooblastil organizacijsko vodstvo, da stopi z delodajalci v ponovna pogajanja.

Sofija, 14. aprila. Opozicijski blok vodi protestno akcijo proti temu, da bi se morilec Petkova izročil vojaškemu sodišču.

Cetinje, 13. aprila. Položaj v skupščini je kritičen. Narodni stranki dohajajo z dežele pritrjevalne brzojavke.

Pariz, 13. aprila. Število štrajkujočih pekovskih delavcev pojemá. 24 je bilo tekem noči aretiranih.

Pariz, 13. aprila. Župnik Juin je obsojen vsled hujskanja na odpor proti separacijskemu zakonu na 16 frankov.

Pariz, 13. aprila. Nadškof iz Bordeaux pozivlja duhovščino svoje škofije v pastirskem listu, da vplačuje doneske za ustanovitev penzijske blagajne za ostarele in obolele duhovne.

Petrograd, 13. aprila. Stolipin je pisal Golovinu, da proti zborovanju proračunske komisije skupno z izvedenci na privatnem stanovanju ne ugovarja.

Peterburg, 14. aprila. V dumi so bili burni prizori. Prouzročil jih je justični minister s svojo izjavo, da ima on pravico začasno izključiti posamezne poslance za gotovo število sej. Ta pa pristojá po vseobčem tolmačenju § 21. duminih pravil le dumi! Ako bi se priznalo justičnemu ministru pravica, ki si jo prisvaja, bi ta lahko razgnal dumo. Bivši vicegouverner Fergšana, sedaj socialno-demokratski poslanec, je označil pri tej priliki rusko justico kot kupljivo vlačugo. Tudi zmerni oktobristi so sedaj prestopili v opozicijo. Burni odpor je zbudila tudi trditev nekega monarhista, češ, da samodržanje še obstoji. Celo konservativno časopisje obsoja justičnega ministra in monarhiste.

Riga, 13. aprila. V tukajšnji ječi je napadlo 33 jetnikov jetniškega nadzornika in stražo. Šele vojaštvo je napravilo mir; ranjenih je devet vojakov. Izmed jetnikov je usmrčenih 7 in 12 ranjenih.

Po zaključku lista.

Mizarsko gibanje v Ljubljani. (15. apr.) Včeraj so se vršila pogajanja med zastopniki mizarjev in zastopniki tvrdke Binder v navzočnosti obrtnega nadzornika in zastopnikov organizacije. Dognana je: Minimalna plača 2 K 80 vin. takoj in 3 K 40 vin. od 1. majnika 1908, deset odstotkov zvišanja mezde; petindvajset odstotkov za nadurno delo, priznanje prvega majnika, priznanje organizacije in odškodnina za delo izven delavnice. Danes se nadaljuje pogajanja za skrajšanje delavnega časa. Z Dunaja je prišel zastopnik zveze sodr. Mrkvička.

* * *

Radeče, 14. aprila. Na današnjem shodu z navdušenjem odobrena Cankarjeva kandidatura.

Trbovlje, 14. aprila. Na shodu navzočih tisoč ljudi. Govorili Cankar, Čobal, Kristan.

Hrastnik, 14. aprila. Danes na shodu ogromna udeležba. Mladi Roš z mejklici silno pogorel. Govorili ob velikanskem navdušenju Cankar, Kristan, Čobal, Sitar. Čobalova kandidatura entuziastično odobrena.

Trst, 14. aprila. Danes je bil v gledališču Rossetti soc. dem. volilni shod, katerega se je udeležilo 5000 oseb. Govorili so vsi socialistični kandidati ob burnem odobravanju; slovensko je govoril Anton Jernejčič. Vsled nastopa anarhistov je bil konec shoda dosti buren.

Trst, 14. aprila. V Rojanu je bil danes volilni shod, katerega se je udeležilo 100 oseb. Govorila sta sodruga Regent in Mihevc, od narodnjakov Godnik. Socialistična kandidatura z navdušenjem sprejeta.

Zagreb, 15. aprila. Med Frankovci in narodno stranko se je sklenil kompromis.

Bruselj, 15. aprila. Ministrstvo je vsled sklepa parlamenta v zadevi delavskih pogodb podalo demisijo.

Petrograd, 15. aprila. Predsedniku sveta delavskih zastopnikov, ki je bil lani obsojen v večletno ječo, se je posrečilo ubežati.

Lodz, 15. aprila. Pogajanja med delavci in delodajalci so privedla do sporazuma. V 70 tovarnah se je začelo redno delo.

Washington, 15. aprila. Predsednika nikaraguanse in salvatorske republike se sestaneta, da podpiseta mirovno pogodbo. Hkrati se sklene mirovna alijanca med vsemi srednjeamerškimi državami.

„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno potrebno vsakemu volilcu in vsakomur, ki hoče biti objektivno informiran o domači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski list, ki ne bi smel manjkati v nobenem bralnem društvu ali čitalnici ter napredni hiši.

Prporočajte „Rdeči Prapor“ povsod!

Vsaka ponaredba in ponatisek je kaznivo.
Edino pravi je
Thyrryev balzam
le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.

4 52—17
Thyrryev centifolijno mazilo
proti vsem, se tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3-60. Razposilja se le proti povzetju ali za poslani denar.
Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar: A. Thyrry v Pregradi p. Rogaški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

Naročajte edino slovensko revijo Naši Zapiski.

Naročnina:

Za celo leto K 3, za pola leta K 1-50, za četrt leta 80 h, posamezne številke 50 h.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani.

V založbi „Naših Zapisnikov“ se še dobe:

8. številka tretjega letnika: **Nekaj kulturnih zavodov slovenskih**, po 24 vin.

10. in 11. številka tretjega letnika: **Prešernov spomenik**, obsejajoča 48 strani, z lepim ovitkom; za naročnike po 50 vin., sicer franko 80 vin.

Drama Prešernovega duševnega življenja, predavanje g. dr. Ivana Prijateja ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani, po 40 vin. pri upravnstvu „Naših Zapisnikov“ v Ljubljani.

L. S. Machar: **Magdalena**, povest v verzih; poslovenil A. Dermota, po 2 K.

Abditus: **Občina in socializem**, 70 vin.

P. Mihalek: **Iz nižin življenja**, 1 K.

Za agitacijo pripravne so brošurice:

Program socialne demokracije, po 4 vin., po pošti 8 vin.

Zvišanje duhovskih plač, po 10 vin., po pošti 14 vin.

Ako se jih naroči več, se dovoljuje popust po dogovoru.

„Rdeči Prapor“

izvod po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, drž. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Šešark, Selenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jakoba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, številka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske ulice 1. — **Kranj:** Karol Florian, knjigarna. — **Jesenice:** Jakob Mesar št. 101. — **Trst:** Lavrenčič, Piazza Caserma; Hreščijek, Campo Belvedere. — **Gorica:** Krebelj Peter, Kapucinske ulice št. 1. — **Reka:** Ricardo Camera, Corso 16.

Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
kakovosti potujejo naj se obrnejo
na **Simon** in **Smetel**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Stanje hranil. vlog:
22 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
760.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

ZA VARNOST VLOG JAMČI POLEG LASTNEGA REZERVNEGA ZAKLADA MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA Z VSEM SVOJIM PREMOŽENJEM IN VSO DAVČNO MOČJO. DA JE VARNOST VLOG POPOLNA, SVEDOČI ZLASTI TO, DA VLAGAJO V TO HRANILNICO TUDI SODIŠČA DENAR MLADOLETNIH OTROK IN VAROVANCEV. 4 26—22

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.
Posoja se na zemljišča po 4 1/2%, na menice in na vrednostne listine pa po 5% na leto.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadržne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno. V isti založbi je izšla tudi času primerna knjižica v drugi, pomnoženi izdaji
Novi državnozbornski volilni red.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

2 52—36

priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in v steklenicah.

Telefon št. 187.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.

Sodrugi, organizirajte se!